

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **P. W. (W.)**,
skazanego z art. 224 § 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2025 r.,
wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Anny
Dziergawki od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt III KK 263/25,
na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 30 maja 2025 r. obrońca skazanego – P. W. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyłączenie SSN Anny Dziergawki od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt III KK 263/25.

Z treści złożonego pisma procesowego wynika, iż wnioskodawca, żądanie swoje opiera na argumentacji odwołującej się do poglądów wyrażonych w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej TSUE), a także Sądu Najwyższego, dotyczące polskiego ustawodawstwa.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, iż SSN Anna Dziergawka nie posiada przymiotu niezawisłego i bezstronnego sądu, który to standard określony został w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej. W ocenie wnioskującego, rozpoznanie kasacji przez SSN Annę Dziergawkę skutkować będzie naruszeniem standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Nadto obrońca wskazał, iż z uwagi na to, iż SSN Anny Dziergawki dotyczą te same okoliczności, co jednego z sędziów rozpoznających sprawę w sądzie powszechnym, a wobec udziału tego sędziego w składzie sądu formułowane są zarzuty, to będzie ona *de facto* orzekała we własnej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek w aktualnym stanie procesowym należy uznać za niedopuszczalny z mocy ustawy, co skutkować musi pozostawieniem go bez rozpoznania.

Z przedstawionej w nim argumentacji wynika, że jego autor domaga się wyłączenia wskazanego we wniosku sędziego SN od rozpoznania sprawy sygn. III KK 263/25 ze względu na wadliwą procedurę powołania go na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, mianowicie z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Z treści art. 41 § 1 k.p.k., na który powołuje się obrońca, wynika jednak, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Judykatura ukształtowała na gruncie art. 41 § 1 k.p.k. określony katalog przesłanek wyłączenia sędziego, które wywodzą się z relacji sędziego i strony postępowania, oceny zachowania sędziego w toku rozpoznania sprawy, czy też jego zachowania i wypowiedzi poza rozprawą dotyczących przedmiotu procesu. Włączenie do takiego katalogu okoliczności wadliwości powołania na urząd sędziego, budziło w judykaturze uzasadnione wątpliwości, które wyraźnie i jednoznacznie rozstrzygnął wyrok Trybunału Konstytucyjny z 4 marca 2020 r. (P 22/19). Wykluczył on bowiem dopuszczalność objęcia ich zakresem art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. Stanowisko to znalazło odzwierciedlenie w treści obowiązującego od dnia 15 lipca 2022 r. unormowania przewidzianego w art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1904 ze zm.), dodanym przez art. 1 pkt 24 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. (Dz.U.2022.1259) zmieniającej ustawę o Sądzie Najwyższym, który bezwzględnie i jednoznacznie wskazuje, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności, a ich badanie może nastąpić wyłącznie w trybie przewidzianym w art. 29 § 5 przywołanej ustawy o Sądzie Najwyższym. Od tego momentu, w myśl zasady *lex posteriori derogat priori*, obowiązuje skutek derogujący art. 41 § 1 k.p.k. w tej jego części, w której przedmiot obu regulacji mógłby się pokrywać. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest konieczność uznania, iż niedopuszczalne jest rozpoznawanie wniosku o wyłączenie sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy z treści tego wniosku wynika, że dotyczy on okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, która to regulacja wyłącza odrębne procedowanie w tym zakresie. Tak właśnie jest w niniejszej sprawie, gdyż podstawę wniosku stanowiły okoliczności dotyczące trybu powołania SSN Anny Dziergawki.

Kategorycznie stwierdzić należy również, iż nie dojdzie w realiach sprawy do przez naruszenia sędziego zakazu *nemo iudex in causa sua*. Nie dojdzie bowiem do jej złamania także przez sędziego Sądu Najwyższego powołanego przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., gdyż sędzia powołany na urząd sędziego w takich okolicznościach nigdy nie orzeka "we własnej sprawie", gdyż okoliczności "jego sprawy" nie stanowią przedmiotu postępowania, a wydane przez niego orzeczenie w żaden sposób nie będzie miało wpływu na sferę jego własnych uprawnień, bądź obowiązków prawnych (zob. postanowienia SN: z 2 października 2024 r. sygn. akt V KK 282/24; z 14 lutego 2025 r. sygn. akt IV KK 445/24). Bez zindywidualizowania podnoszonych okoliczności w aspekcie konkretnych faktów poddających się ocenie sądu, pozostają one w warstwie wyłącznie teoretycznej, niepowiązanej odpowiednio ani z konkretną sprawą, od udziału w której wniosek o wyłączenie zostaje złożony, ani z określonym sędzią, którego wniosek ten dotyczy. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela pogląd, iż wniosków o wyłączenie usadowionych tylko na podnoszeniu okoliczności o charakterze ustrojowym nie wolno uwzględniać

automatycznie z tego tylko powodu, iż przedmiot sprawy znajduje zastosowanie także do osób ją rozstrzygających (zob. postanowienie SN z 16 stycznia 2024 r. sygn. akt III KK 293/23; postanowienie SN z 11 lipca 2024 r. sygn. akt IV KK 142/24).

Z powyższych względów, wobec niedopuszczalności wniosku obrońcy, Sąd Najwyższy zobligowany był do pozostawienia go bez rozpoznania.

[J.J.]

[a.ł.]